גמ' ת"ר יקח שני שעירי עזים מיעוט שעירי שנים, מה תלמוד לומר שני? שיהו שניהן שוים, מנין אע"פ שאין שניהן שוין כשירין? תלמוד לומר שעיר, שעיר ריבה טעמא דרבי רחמנא, הא לא רבי רחמנא הוה אמינא פסולין, עיכובא מנא לן? סלקא דעתך אמינא שני, שני, שני כתיב והשתא דרבי רחמנא שעיר, שעיר, שני, שני, שני למה לי? חד למראה וחד לקומה וחד לדמים, תניא נמי הכי גבי כבשי מצורע יקח שני כבשים מיעוט כבשים שנים מה תלמוד לומר שני? שיהיו שניהן שוין, ומנין שאף על פי שאין שניהן שוין כשירין? תלמוד לומר כבש, כבש ריבה טעמא דרבי רחמנא הא לא רבי רחמנא הוה אמינא פסולין, עיכובא מנא לן? סלקא דעתך אמינא תהיה כתיב, והשתא דרבי רחמנא כבש, כבש, תהיה למה לי? לשאר הויתו של מצורע (*ותנן) נמי גבי מצורע כי האי גוונא צפרים מיעוט צפרים (*שנים) מה תלמוד לומר שתי שיהו שתיהן שוות, ומנין שאע"פ שאינן שוות כשרות? תלמוד לומר צפור, צפור ריבה טעמא דרבי רחמנא הא לא רבי רחמנא פסולות, עכובא מנא לן? סלקא דעתך אמינא תהיה כתיב, והשתא דרבי רחמנא צפור, תהיה למה לי? לשאר הויתו של מצורע, אי הכי גבי תמידין נמי נימא כבשים מיעוט כבשים שנים מה תלמוד לומר שנים שיהו שניהן שוין, ומנין שאע"פ שאין שניהן שוין כשרין תלמוד לומר כבש, כבש ריבה ולמצוה הכי נמי דבעינן? ההוא מיבעי ליה לכדתניא שנים ליום כנגד היום, אתה אומר כנגד היום או אינו אלא חובת היום, כשהוא אומר את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים הרי חובת היום אמור, ומה אני מקיים שנים ליום? כנגד היום, כיצד *תמיד של שחר היה נשחט על קרן צפונית מערבית על טבעת שניה ושל בין הערבים היה נשחט על קרן מזרחית צפונית על טבעת שניה מוספין של שבת ודאי צריכי שיהיו שניהן שוין / תנו רבנן שני שעירי יום הכיפורים ששחטן בחוץ עד שלא הגריל עליהן חייב על שניהם, משהגריל עליהן חייב על של שם ופטור על של עזאזל עד שלא הגריל עליהם חייב על שניהם למאי חזו? אמר רב חסדא הואיל וראוי לשעיר הנעשה בחוץ, ומאי שנא לשעיר הנעשה בפנים דלא, דמחוסר הגרלה, לשעיר הנעשה בחוץ נמי לא חזי דמחסרי עבודת היום? קסבר רב חסדא *אין מחוסר זמן לבו ביום, אמר רבינא השתא דאמר רב חסדא מחוסר הגרלה כמחוסר מעשה דמי הא דאמר רב יהודה אמר שמואל (*ה) שלמים *ששחטן קודם שנפתחו דלתות ההיכל פסולין שנאמר ושחטו פתח אהל מועד בזמן שהוא פתוח ולא בזמן שהוא נעול שרטן

*) זבחים נט: ערכין ג:

רש"י

גמ' עיכובא מנלן · אי משום דכתיבה חוקה הא בין לרבי יהודה בין לר' נחמיה לא כתיבה חוקה אלא על דברים שהן מן העבודה אבל לא על הלקיחה שהיא מתמול שלשום: **סד"א שני שני שני** · תלתא כתיבי ושנה עליהן הכתוב לעכב: **חד למראה וכו'** · ולמצוה ולא לעכב: **תהיה כתיב** · זאת תהיה תורת המצורע דמשמע בהוייתה תהא פרשה זו ככל הכתוב בה: **ולמצוה ה"נ דבעינן** · שיהו שניהן שוין והא לא שנינו זאת אצל תמידין: **כנגד היום** · כנגד זריחת השמש: **או אינו אלא חובת היום** · ובא ללמד שיהו שנים לכל יום: **על קרן מערבית צפונית** · של מזבח שהשמש באה מן המזרח לפיכך מושכו השוחט לצד מערב להרחיקו מן מול המזרח בכל יכולת מפני שהכתלים גבוהים והחמה שחרית בשיפולו של רקיע ואל הכותל עומד כנגדה ולצפונית משום דקדשי קדשים שחיטתן על ירך המזבח צפונה ושם היה בית המטבחיים והטבעות קבועות ברצפה לתת ראש הבהמה לתוכן והן עשרים וארבעה כמנין המשמרות ומקומן עשרים וארבע אמות על עשרים וארבע קבועות בשש סדרים: **על טבעת שניה** · לא בטבעת שאצל המזבח אלא בשניה לה המשוכה לצד צפון ופני השוחט ואחר הבהמה באלכסון לצד מזרחית צפונית שמשם השמש באה שחרית, וטעמא דטבעת שניה לא ידענא ואני שמעתי כדי שתהא הראשונה מסייעתו להאחז בה רגלי הבהמה שלא תהפך ושל בין הערבים שהחמה באה מן המערב מושך עצמו לצד מזרח בכל יכולת ופניו למערב דרום באלכסון שזורחת החמה באה משם: **ומוספין של שבת** · שנאמר בהם שני כבשים ודאי שנים שוים לעיכובא מדלא הדר כתב בהו (א) אחד לבדות אע"פ שאינן שוין להכשיר כך שמעתי וקשיא לי עיכובא מנלן ונראה בעיני דהכי גרס מוספין ודאי שנים למצוה מיהו להיות שוין ולא גרסי' מדלא כתיב אחד אחד וטעות דתלמידי *הרבינאי היא: **שני שעירי יום הכפורים** · שמשלקחן הם קדושים שהרי מתרומת הלשכה באו ושחטן בחוץ לעזרה: **חייב על שניהם** · משום שחוט חוץ ולקמן פריך קודם הגרלה למאי חזו בפנים, וכיון דלא חזו אמאי חייב הא לא ראוי לפתח אהל מועד בעינן דכתיב (ויקרא יז) בשחוטי חוץ ואל פתח אהל מועד לא הביאו: **ופטור על של עזאזל** · דלא חזי להקריב בפנים: **לשעיר הנעשה בחוץ** · כל אחד היה ראוי להקריבו לחטאת המוסף של יום הכפורים האמורה בפרשת פנחס: **ומאי שנא לשעיר הנעשה בפנים דלא** · חזי משום דמחוסר הגרלה: **לשעיר הנעשה בחוץ נמי לא חזו** · דמחסרי כל מעשה עבודת היום של מתן דמי פר ושעיר והפינה הקטרת והקטרתה הראוין ליקדם למוספין: **אין מחוסר זמן לבו ביום** · לענין שעיר החיצון אין כאן חסרון מעשה בגופו אלא חסרון זמן שעדיין לא הגיע זמן המוספין, וזמן הראוי לבו ביום אין זה חסרון זמן, אבל הגרלה אע"ג דלאו מעשה בגופו היא דהא אמרן *עליית גורל מתוך קלפי היא מעכבת אבל הגבה אינה מעכבת אפילו הכי הואיל ומטה האמורה בפנים היא כמחוסר מעשה דמי: **השתא דאמר רב חסדא מחוסר הגרלה כמחוסר מעשה דמי** · ואע"ג דלאו מעשה בגופו הוא דהא לאו דחזי לשעיר המוסף לא היה מתחייב על שחיטתן בחוץ: **הא דאמר שמואל וכו'** · ומחוסר פתיחה כמחוסר מעשה דמי ואע"ג דלאו מעשה בגופן של שלמים הוא הואיל ובהא נאמר הוי כמעשה בגופן: ומי

תוספות

הא מה אני מקיים שנים ליום כנגד היום · תימה לי אמאי שנים ל"ל אפילו אי לא כתיב אלא כבשים בני שנה תמימים ליום עולה תמיד הוה דרשינן כבשים דהיינו שנים ליום כנגד היום וי"ל אי לא כתיב שנים הוה דרשינן ליום אקרא דבתריה ליום עולה תמיד את הכבש אחד תעשה בבקר כלומר כבש של בקר יש לשחוט כנגד היום ותו לא מדלא כתיב עולות תמידין הוה אמינא רק עולת תמיד אחד ליום כנגד היום להכי אצטריך למיכתב שנים ליום דתרוייהו כנגד היום: **על** טבעת שניה · נראה לי דמן הדין היה לו לשחוט על טבעת ראשונה אלא לא רצו להקריבו כולי האי למזבח בלי הפסק גזירה שמא יטיל גללים: **מוספין** ודאי שניהם למצוה · הכי גרס רש"י אבל בספרים כתיב שנים לעיכובא והקשה רש"י עיכובא מנלן ונראה לי משום דבתר דכתיב וביום השבת שני כבשים ט' כתיב עולת שבת בשבתו דהוי כמו שנה עליו הכתוב לעכב ואע"ג דדרשינן ליה בס"פ אלו קשרים (שבת דף קיד·) לדרשה אחריתי לימד על חלבי שבת שקרבין ביום טוב או ביום הכפורים למר כדאית ליה ולמר כדאית ליה דרשינן ליה נמי למימר שנה עליו הכתוב לעכב דאין מקרא יוצא מידי פשוטו וליכא למימר דסלקא להא דרשה אתא דאם כן לא הוה למיכתב בהאי לישנא שבת בשבתו אלא הוה מצי למכתב עליו בענין אחר וא"ת והא פריך לעיל אי הכי גבי תמידין נמי פי' ואם איתא הוה ליה למתנייה בשום דוכתא א"כ מוספין נמי אם איתא דבעינן שיהו שוין הוה ליה למיתנייה וי"ל דלעיל דוקא פריך שפיר משום דכל סדר התמיד תנן ליה במסכת תמיד (דף כט.) והתם הוה לן למיתנייה אבל כל סדר המוספין לא תנינן ליה בשום דוכתא:

שלמים

רבינו חננאל

ת"ר יקח שני שעירי [עזים] מיעוט [שעירים] שנים כו'. כיון שכתב שעירי ידעינן שאינן פחות משנים למה כתוב שני ללמד שיהו שוין ומנין שאף על פי שאין שוין כשרין [illegible]

[illegible] שהגריל עליהן שחטן בחוץ חייב כרת על של שם מ"מ לעשות אותו לה' קרינן ביה ופטור על של עזאזל דלא קרינא ביה לעשות אותו לה'. ודייק רבינא ממחוסר הגרלה לרב חסדא

עין משפט נר מצוה

ג א ב מיי' פ"ו מהל' [illegible]

ד ג מיי' פ"א מהלכות תמידין הלכה יא:

ה ד מיי' פ"ה מהלכות מעשה הקרבנות הלכה יא:

ו ה מיי' שם פ"ו הל"ט:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומוספין כו' מדלא הדר כתיב בהו אחד לבדו אחד נמחק אע"פ:

גליון הש"ס

גמ' מחוסר הגרלה כמחוסר מעשה. עיין תוס' פסחים דף סג ע"א ד"ה כי ליה ליה:

[מנחות סב: פ"ג כתוס']

[זבחים יב. מנחות ס.]

[פי' תוס' לקמן סג. ד"ה שלמים]

[לעיל לט:]

תוספות ישנים

[illegible]

נושא/מבנה

סידרה של גזירות בכתוב שמשמעות להם - גזי' רבים ומיעוט בגזירה שוה אי למר כתוב נמי "שנים"

1) שעירי יוה"כ 2) כבשי מצורע 3) ציפורי מצורע 4) תמידין

תרשים: לשם הדגמה בלבד

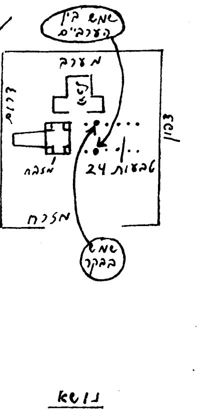

נושא: מיקום השחיטה של התמידים

נושא: 1) שני שעירי יוה"כ ששחטן בחוץ 2) שלמים ששחטן בחוץ קודם פתיחת דלתות ההיכל

* דמאות שעיר הנעשה בפנים אינו ראוים לפני הגרלה (והיינו דחשיב מחוסר מעשה בגופו)